

Kontrolinstruks for avlskontrol af frømarker med henblik på eksport

Aktivitet 3322

J.nr D-16384926, 24-13-000015

Kolofon

Denne instruks er udarbejdet af Landbrugsstyrelsen 2024

Bidragyder(e): Planter&Biosikkerhed

Fotograf: May Birkemose

© Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Landbrugsstyrelsen

6440 Augustenborg

Tlf.: 33 95 80 00

E-mail: **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**

Websted: <http://www.lbst.dk>

ISBN 978-87-7120-972-3 (Web)

Indholdsfortegnelse

1. Formål	2
2. Retsgrundlag.....	2
3. Almindelige bestemmelser	2
3.1. Generelt.....	2
Virksomhedsoplysninger	3
3.2. Kontroladresser	3
Brug af kortmateriale.....	3
3.3. Tidsfrister for kontrollens gennemførelse	4
3.4. Sikkerhedsregler og plantesundhedsmæssige forskrifter	5
4. Kontrollens omfang og gennemførelse	5
4.1. Hvad medbringes ved kontrolbesøget?.....	5
4.2 Gennemførelse af kontrolbesøg	6
4.3 Kontrollørens udfyldelse og afslutning i VAKS	8
4.4 Kontrollørens udfyldelse ved indsendte prøver	12
5. Laboratorieprøven.....	12
6. M-tids registrering	12
7. Instruksens ikrafttrædelse og ajourføring	12
Tillæg A: Oversigt over sagsgangen ved avlskontrol af frøarealer	13
.....	13
Tillæg B: GA 297. Plantesundhedskontrol af frømarker med henblik på eksport	14
Tillæg D: Sagsbehandling i Team Plantetilsyn.....	15

Introduktion

Kontrolinstruksen er skrevet til de kontrollører, der udfører kontrollen. Da den er skrevet til Landbrugsstyrelsens kontrollører, kan der være internt sprogbrug og henvisninger til interne dataprogrammer, som personer udenfor Landbrugsstyrelsen ikke har adgang til. Hvis der er bilag knyttet til instruksen, vil de normalt også være tilgængelige, men der kan være tilfælde, hvor vi har vurderet, at den kontrollerede har mulighed for omgå kontrollen, hvis de pågældende informationer er offentligt tilgængelige. Af denne grund kan enkelte bilag være klassificeret som interne arbejdsdokumenter, der kun er tilgængelige for medarbejdere i Landbrugsstyrelsen.

Der vil ske en årlig revision af kontrolinstruksen. Der kan dog i løbet af året forekomme rettelser/ændringer af instruksen. Disse vil blive offentliggjort i form af en revideret kontrolinstruks på hjemmesiden samtidigt med, at kontrollørerne modtager ændringerne.

1. Formål

Avlskontrol af frøafgrøder består i markinspektion for planteskadegørere. Markinspektionen er i visse tilfælde en forudsætning for, at der senere kan udstedes plantesundhedscertifikat for frøpartiet, idet nogle importlande har krav om en sådan markkontrol. Kontrollen udføres udelukkende efter bestilling fra det frøfirma, der har indgået kontrakt om dyrkning af frøafgrøden, eller fra virksomheder der står for fremavl.

Ved markinspektionen skal det undersøges, om der er nærmere angivne planteskadegørere i afgrøden. Frøfirmaet skal, ved anmodningen om kontrol, anføre specifikt hvilke skadegørere, der skal kontrolleres for.

2. Retsgrundlag

[Bekendtgørelse om plantesundhed BEK 1353 af 28/11/2023](#)

[Bekendtgørelse om eksport og udførsel af planter og planteprodukter m.m. jf. lovbekendtgørelse 1050 af 01/12/2021](#)

3. Almindelige bestemmelser

[Landbrugsstyrelsens prislister for serviceydelser 2024](#)

3.1. Generelt

Avlskontrol udføres udelukkende fra Landbrugsstyrelsens lokalafdelinger i Ringsted, der dækker Sjælland, Bornholm og Lolland-Falster, samt i Odense, der dækker Fyn og Jylland. Generel kommunikation foregår til postkasserne froringsted@lbst.dk og froodense@lbst.dk.

Et frøfirma, som ønsker markinspektion, bestiller kontrollen ved at udfylde, og indsende formular GA 297; anmeldelse om plantesundhedskontrol af frømarker med henblik på eksport, til avlskontrol-froe@lbst.dk. I bestillingen skal det specifikt fremgå hvilke skadegørere der skal kontrolleres for. For mere om dette se *Brugervejledning - "Avlskontrol af frømarker med henblik på eksport"*.

Husk at det er virksomhedens ansvar at undersøge importlandets krav, og sikre opfyldelse af disse. Det er dermed ikke tilstrækkeligt at angive eksportlandet ved bestilling.

Team Plantetilsyn modtager formularerne, kvalitetssikre dem efter bedste evne og taster bestillingerne ind i VAKS. Herefter sendes bestillingerne enkeltvis med evt. tilhørende kort via mail til lokalafdelingerne. Når alle bestillinger er tastet trækkes der en liste fra VAKS, som sendes til lokalafdelingerne. Listen giver et overblik over de samlede bestillinger. Sendes liste inden alt er tastet kaldes de for: ikke endelig liste.

Virksomhedsoplysninger

Ved bestilling af kontrollen oplyser frøfirmaet følgende (i formular GA 297):

- Frøfirmaets navn, adresse, e-mail og A-nummer (Aårxxx som tildelt af LBST)
- Avlerens navn og telefonnummer
- Arealets størrelse og beliggenhed, inkl. kortskitse, og adresse/GPS koordinater
- Udlægspartiets referencenr. og/eller mærke
- Planteart, sort, evt. kategori og generation
- Tidligste høsttidspunkt
- Tidlig eller sen sort
- Skadegørere, som kontrollen skal omfatte
- Frøfirmaets kontaktperson

Kontrollen udføres udelukkende efter bestilling.

Er kortskitse, polygon på giskort, adressen eller GPS-koordinaterne ikke i overensstemmelse med virkeligheden, eller svært at tyde eller finde kontaktes Team Plantetilsyn som rekvirere nyt materiale.

3.2. Kontroladresser

Når bestillingerne modtages i lokalafdelingerne planlægges kontrollerne afhængigt af hhv. placeringen af marken/væksthuset, afgrøden, afgrødens vækststadium og de skadegørere, der skal kontrolleres for.

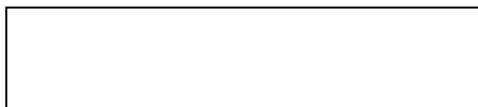
Der skal udføres markinspektion i forbindelse med **samtlig**e bestillinger.

Markbesigtigelsen kan udføres uden forudgående varsel og uden der først er taget kontakt til avleren. Vær dog opmærksom på at markerne kan være behandlet, og det kan være nødvendigt at kontakte avler for at få oplysninger om dette.

I *Brugervejledning - "Avlskontrol af frømarker med henblik på eksport"* opfordres frøfirmaerne til at fortælle de enkelte avlere, at deres mark vil blive besøgt i forbindelse med kontrollen.

Brug af kortmateriale

Markbesigtigelsen planlægges ud fra adressen, koordinater eller for visse firmaer kort tilgængeligt i arcgis.

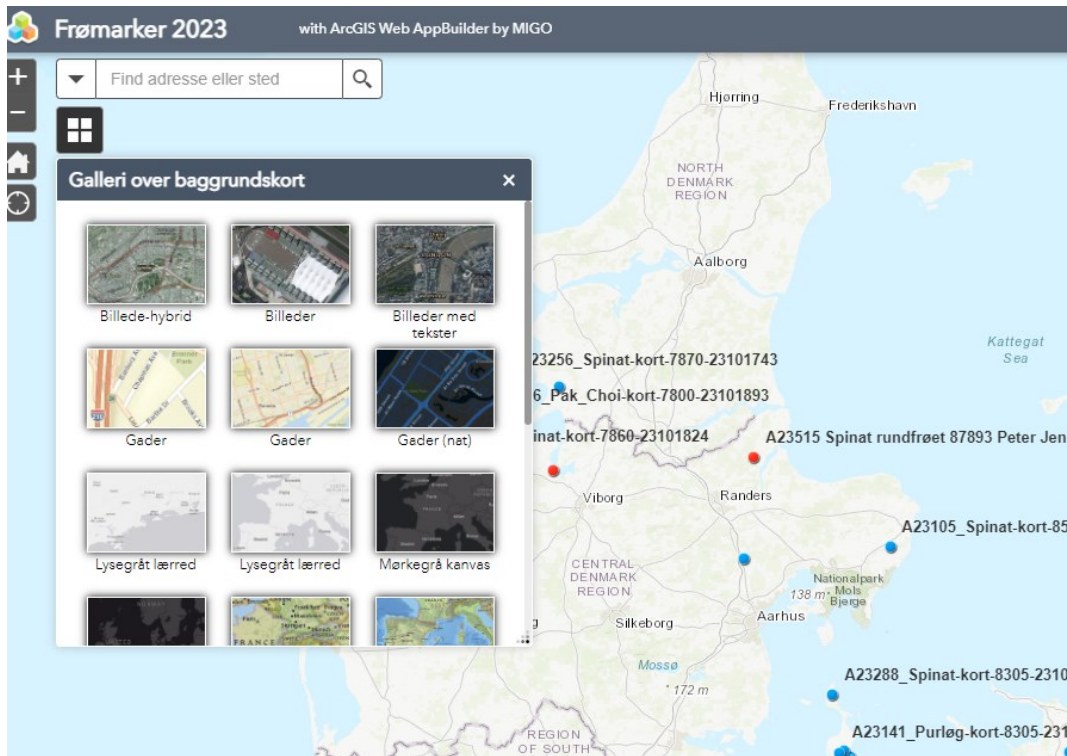
[Link til kort 2024](#)

Brugernavn: LBSTDK

Kode: 12341bst1234

Øverste venstre hjørne er der mulighed for at søge efter A numre samt mulighed for at vælge forskellige kort

3.3. Tidsfrister for kontrollens gennemførelse

Hver mark inspiceres almindeligvis én gang inden høst. Ved tilrettelæggelse af kontrollen skal der tages hensyn til afgrødeudviklingen i det pågældende år, og kontrollen skal udføres på et tidspunkt, hvor det er muligt at iagttage planteskadegørerne.

Det optimale tidspunkt afhænger af flere faktorer, f.eks. muligheden for at kunne færdes i afgrøden, hvilke skadegørere der er specielt alvorlige i den pågældende afgrøde, vejret i den pågældende dyrkningssæson m.m.

Arealerne skal, som udgangspunkt, besøges på tidspunkter hvor symptomer på de skadegørere der er angivet på bestillingen kan observeres i marken. Syn skal dog altid ske inden af modning/ nedvisning. En sen kontrol vil også sikre, at symptomer på sent udviklede skadegørere ikke overses. F.eks. kan bladskimmel brede sig meget hurtigt i spinat og bladlusangreb (med tilhørende potentiel virusoverførsel) kan udvikle sig meget hurtigt. I meget høje afgrøder, som f.eks. majroe, kan det derimod være nødvendigt at besøge afgrøden i god tid inden høst, så der er mulighed for at komme rundt i marken.

Hvis der i roemarker er bestilt kontrol for Rizomania og andre skadegørere, vil roemarken blive kontrolleret 2 gange. Det skyldes at Rizomania-kontrollen skal udføres så tidligt i vækstsæsonen, at symptomer på eventuelle andre skadegørere endnu ikke kan ses. Kontrol af roemarker for Rizomania udføres almindeligvis i starten af juni, og gerne i en varm periode, idet det giver optimale betingelser for at se symptomerne.

Som udgangspunkt skal markafgrøder inspiceres senest, dette afhænger dog meget af vejret:

- 15. juni: purløg og roer (Rizomania)
- 30. juni: majroe, ærter, raps og korn (vintersæd)
- 15. juli: blomkål, hvidkål, grønkål og kinakål, spinat, rucola, roer og korn (vårsæd)
- 31. juli: persille og radise

I væksthushafgrøder, som f.eks. *Cucumis*, *Capsicum*, og *Gerbera*, lægges kontrollen så sent som muligt, så evt. symptomer på skadegørere kan nå at udvikle sig. Kontakt evt. avleren for at høre om den aktuelle afgrødes udvikling.

Frøfirmaets vurdering af det tidligste høsttidspunkt oplyses i bestillingsformularen GA 297. Det faktiske høsttidspunkt kan dog ligge tidligere, specielt i varme og tørre år, eller hvor afgrøden er stresset pga. f.eks. planteskadegørere eller ukrudt. Der er eksempler på, at afgrøden er høstet op til 3-4 uger før det tidligst angivne tidspunkt.

I tilfælde hvor afgrøden høstes på et tidligere tidspunkt end det i bestillingen angivne, er det frøfirmaets ansvar i god tid at oplyse Team Plantetilsyn om ændringen, men tag kontakt til Plantetilsyn hvis du har formodning om at høst fremskyndes men ikke har fået besked herom. Teamet viderebringer straks oplysningerne til lokalafdelingerne, således at kontrollørerne har mulighed for at planlægge og udføre kontrollen.

3.4. Sikkerhedsregler og plantesundhedsmæssige forskrifter

Sikkerhedsforskrifter for jordbrugskontrollører findes på [Landbrugsstyrelsens intranet](#) her: Det faglige indhold » Fagportaler » Kontrolportalen » Generelt om kontrol. Her findes også den generelle kontrolinstruks.

Husk at spørge om seneste sprøjtning i marken før du påbegynder kontrollen, og udsæt kontrollen, hvis marken lige er sprøjtet.

4. Kontrollens omfang og gennemførelse

4.1. Hvad medbringes ved kontrolbesøget?

Kontrolløren medbringer følgende udstyr for at kunne udføre kontrollen korrekt:

- Bestillingen (GA 297)
- Kortmateriale med angivelse af kontrolstedets placering, GPS til koordinater, elektronisk udstyr som PC eller iPad til GISkort eller adresse angivelse
- Poser og redskaber til udtagning af eventuelle planteprover
- plasticrør eller beholdere med alkohol hvis der kan være behov for at udtage prøver for skadedyr
- Lup
- Prøvelabels evt. Formular GA 340 (til nødstilfælde)

Formular GA 340 benyttes i nødstilfælde, hvis du formoder prøven når frem inden du får oprettet LPR i VAKS. Husk LPR stadig skal oprettes, men GA 340 blot er et hjælpemiddel for at sikre laboratoriet har oplysningerne til tiden. Skulle der af en eller anden grund ikke være muligt at taste det i VAKS sendes en kopi, eller et foto af det indsendte til avlskontrollfroe postkassen, så vi har dokumentation for hvad vi har bestilt hos lab.

4.2 Gennemførelse af kontrolbesøg

Det er vigtigt at hele arealet gås igennem for symptomer på skadegørere, dels fordi nogle importlande har 0-tolerance over for visse skadegørere, dels fordi selv et lille angreb under gunstige forhold kan udvikle sig betydeligt i tiden fra kontrol til høst. På større arealer uden sprøjtespor må du efter bedste evne dække arealet jævnt. – Hvis det er vanskeligt at færdes i afgrøden, eller er det svært at kontrollere den f.eks. på grund af lejesæd eller ukrudt, så noter det i rapporten (i VAKS).

Ved kontrollen skal der først og fremmest ses efter de skadegørere, som frøfirmaet har anført i bestillingen. Tydelige symptomer på andre skadegørere noteres i fane 3 i bemærkningslinjen i KSK-skemaet. Det er også nyttigt at være opmærksom på skadedyrsangreb, da f.eks. bladlus kan sprede virussygdomme. Der skal altid også holdes øje for symptomer på EU karantæne-skadegørere.

Vær opmærksom på at én anmeldelse behandles som én mark. Er der flere markstykker på samme mark tæller de stadig som en, og der indsendes bare en prøve. Virksomhederne er også oplyst om dette, og bør dermed være opmærksomme på at flere marker på en anmeldelse kan betyde at en mark falder fordi den er på anmeldelse med en mark hvor der findes skadegørere.

Blindprøver

På anmeldelsen er der til hjælp sket en opdeling af skadegørere efter kategori. Vær særligt obs på den der hedder ”Latent:” Står der noget i denne SKAL der udtages blindprøver, da det er sygdomme hvor vi ikke forventer at kunne se symptomer. Når man tager blindprøver er det en god ide at se efter planter der er mindre, har misdannelser eller andet der gør de skiller sig lidt ud.

Kategorien ”Not known to occur in Denmark”, er en hjælpe tekst, som betyder at det ikke er dem vi forventer at finde. Det er fortsat vigtigt at der kigges efter dem, da de jo er på anmeldelse, og vi ikke kender oprindelsen af frøet. Er der mistanke indsendes der også prøver for disse.

Hvis kontrollen ikke kan gennemføres, f.eks. fordi afgrøden var skårlagt eller høstet på kontroltidspunktet, meddeles dette straks til Team Plantetilsyn.

Ved symptomer på skadegørere

Hvis der under kontrollen findes symptomer på skadegørere, som er angivet i bestillingen, eller som står på EU-karantæneskadegørerlisten, sendes plantemateriale med symptomer til undersøgelse i Fødevarerstyrelsens Laboratorium. Plantematerialet lægges i pose(r). Tag gerne hele planter, med rod, men pak dem så der ikke kommer jord på hele planten. Tag også gerne flere planter så der er noget materiale at vælge imellem.

Vær opmærksom på at plantematerialet er følsomt overfor fugt og varme i længere tid. Hvis der er mulighed for det, er det en fordel at opbevare prøverne køligt og tørt indtil de sendes med posten. Tænk også gerne over om det er op til en weekend hvor plantedelene ikke kan tåle at ligge til mandag.

Husk at markere pakken med ”PLANTER”, samt at pakke den på en måde så det også er til at komme til planten igen (altså ikke over tape poserne).

Prøvetagning og pakning af insekter

Fødevarerstyrelsens laboratorium identificerer insekter ved mikroskopi og/eller DNA-baserede metoder. Ved mikroskopi identificeres insekter ud fra de morfologiske kendetegn.

Det er vanskeligt at bestemme insekter, hvis de er beskadiget, og det er derfor meget vigtigt, at insektet er intakt og ikke klemmes, knuses eller beskadiges inden og under forsendelsen til laboratoriet. Hvis et insekt alligevel bliver beskadiget inden forsendelsen, skal du så vidt muligt medsende alle insektdelene.

Angiv også gerne om der er foretaget bekæmpelse med sprøjtemidler inden for de sidste 14 dage inden prøvetagningstidspunktet.

Hvis insekterne er pillet fra det angrebne plantemateriale, indsendes de i hård beskyttende emballage, men insekter må også gerne indsamles og indsendes sammen med noget af det plante-materiale de findes i/på (se nedenfor for yderligere detaljer for forskellige insektgrupper).

Små insekter kan eventuelt indsamles ved at slå løv af på en hvid overflade for at frigøre insekterne. Saml de frigivne individer med en børste fugtet med alkohol og opbevar i alkohol. Vær særlig opmærksom på bevingede voksne da disse kan være vigtige for identifikationen.

Indsamlede insekter skal holdes væk fra solen, da insekterne kan skrumpe og farven falme, når de udsættes for direkte sollys.

Skjoldlus, uldlus, mellus, bladlopper, cikader, tæger, myg, fluer mv., inkl. larver hvor der er få individer kan med fordel pakkes i rør med alkohol.

Generelt om prøvetagning og forsendelse

Er der flere planter med forskellige symptomer, pakkes disse individuelt, markeres med formodes skadegører/symptomer. (Brug gerne sprit tus så oplysningerne er let tilgængelige.) Her efter pakkes alle planter fra samme mark i en pakke som påføres prøvenummer.

Emballage (bøtter, rør, zip lock poser, boblekuverter mv.) til forsendelse af prøver bestilles af lokalafdelingerne og koordineres via Teamleder Merete Halkjær Olesen, lokalafdeling Ringsted/Odense.

[Se evt. mere i den generelle prøvetagningsinstruks](#)

Kontrollens varighed

En avlskontrol i en frømark kan tage alt fra minutter til flere timer, husk at ikke blot arealets størrelse har betydning for tidsforbruget, også afgrødens beskaffenhed og typen og antal af skadegørere har stor betydning.

Kontrollørens arbejdstid for kontrollen består af:

- Tid til forberedelse
- Tid til kørsel
- Tid til udførelse og afslutning af kontrollen

Kørselstiden omfatter kørsel fra lokalafdeling/udkørselspunkt eller seneste arbejdssted til rekvirenten/kontrolstedet, samt kørsel tilbage til lokalafdeling/prøveaflevering. Hvis kontrolløren efter kontrollen udfører kontroller et eller flere andre steder, tillægges kørselstiden, fra det sidst besøgte sted til lokalafdelingen/prøveaflevering, den rekvirerede ydelse. I tilfælde hvor kontrolløren, i forbindelse med anden kontrol, befinder sig hos rekvirenten, vil kørselstiden fra lokalafdeling/udkørselspunkt eller seneste arbejdssted til rekvirenten ikke blive medregnet i prisen for den rekvirerede prøve. Kontrollørens samlede arbejdstid beregnes pr. påbegyndt time.

4.3 Kontrollørens udfyldelse og afslutning i VAKS

Den øverste halvdel af formular GA 297 ”Plantesundhedskontrol af frømarker med henblik på eksport”, der rummer oplysninger om dyrkningsstedet og udlægspartiet, udfyldes af frøfirmaet.

Den resterende del udfyldes af kontrolløren og Team Plantetilsyn i VAKS.

Når virksomheden anmelder søger Team Plantetilsyn for at oprette virksomheden i VASK, samt at oprette KSK, altså fane 1 og 2.

Efterfølgende kan kontrolløren søge opgaven frem i VAKS på opgavekoden 3322_xx (xx er pågældende år). Søg frem ved at stå på opgavekode, F11, tast opgavekode 3322_xx, ctrl F11.

Off line	Skemanr.	Skematype	Version	Oprettet dato	Status	Udtræksårsag	Sagsnr.	Tilstand	Afgørelseskode	Overtrædelsesnr.
☐	KSK-000345-3322_23	KSK	1	25-05-2023	ÅBEN	Kontrol	23-3211/K-000003	ÅBEN		
☐	KSK-000344-3322_23	KSK	1	25-05-2023	ÅBEN	Kontrol	23-3211/K-000003	ÅBEN		
☐	KSK-000343-3322_23	KSK	1	25-05-2023	ÅBEN	Kontrol	23-3211/K-000003	ÅBEN		
☐	KSK-000153-3322_23	KSK	1	15-05-2023	ÅBEN	Kontrol	23-3211/K-000003	ÅBEN		

Når opgavekoden er valgt via VAKS, kontrol, vedligehold skema, stiller man sig på linjen med navn (eller et andet felt hvis man har info), taster F11 og linjerne bliver gule. Indtast f.eks. %vikima% og tryk Ctrl F11, så fremkommer virksomheden. Brug altid % før og efter i det man søger da den så søger bredt.

Off line	Skemanr.	Skematype	Version	Oprettet dato	Status	Udtræksårsag	Sagsnr.	Tilstand	Afgørelseskode	Overtrædelsesnr.
☐	<Ny>						<Ny>			

En anden mulighed er også, at stille sig på linjen med navn og ”bladere” på de blå pile.

Når man er på ønskede virksomhed kan man i KSK skemaet finde det ønskede Axxxx nummer. Placere musen på linje med KSK og manuelt steppe / bladre ned i linjerne ned ved at brug af pil ned / op.

Opretet skema

Off line	Skemanr.	Skematype	Version	Oprettet dato	Status	Udtræksårsag	Sagsnr.
☐	KSK-000345-3322_23	KSK	1	25-05-2023	ÅBEN	Kontrol	23-3211/K-000003
☐	KSK-000344-3322_23	KSK	1	25-05-2023	ÅBEN	Kontrol	23-3211/K-000003
☐	KSK-000343-3322_23	KSK	1	25-05-2023	ÅBEN	Kontrol	23-3211/K-000003
☐	KSK-000153-3322_23	KSK	1	15-05-2023	ÅBEN	Kontrol	23-3211/K-000003
☐	KSK-000152-3322_23	KSK	1	15-05-2023	ÅBEN	Kontrol	23-3211/K-000003
☐	KSK-000151-3322_23	KSK	1	15-05-2023	ÅBEN	Kontrol	23-3211/K-000003
☐	KSK-000150-3322_23	KSK	1	15-05-2023	ÅBEN	Kontrol	23-3211/K-000003
☐	KSK-000149-3322_23	KSK	1	15-05-2023	ÅBEN	Kontrol	23-3211/K-000003
☐	KSK-000148-3322_23	KSK	1	15-05-2023	ÅBEN	Kontrol	23-3211/K-000003

Man kan også søge specifikt ved at taste F11 i bemærkningsfeltet, det bliver gult, og indtaste %xxxxx% (eks A21103) og Ctrl F11.

OBS: det er vigtigt at I husker at trykke F11, så bemærkningsfeltet bliver gult, inden I skriver i feltet, da eksisterende tekst ellers overskrives.

Opretet skema

Off line	Skemanr.	Skematype	Version	Oprettet dato	Status	Udtræksårsag	Sagsnr.	Tilstand
* ☐	<Ny>						<Ny>	

Bemærkninger

%A 23503%

Kontrolløren skal ALTID i VAKS udfylde fane 3 i KSK, uanset om der er udtaget prøver eller ej.

Når man står på den rigtige linje vælg: Opret ny version for at indtaste.

Opret kopi af skema

Opret ny version

Opret registreret skema

Fortryd registreret skema

Vis skema

I feltet Kontrol-timer brugt (tmm) skrives den tid som er brugt på kontrollen; altså forberedelse, kørsel og tiden på stedet. Er der brugt en halv time skrives 0030, er der brugt to timer og fem minutter skrives 0205.

Opgavekode	Kontrolopgave	Planår		
3322_23	Avlskontrol af frøafgrøder	2023		
Skematype	Version	Skemanr.	Modtagetnr.	Versionsnr.
KSK	1	KSK-000345-3322_23	1	

1 Stamdata | 2 Firmaets anmeldelse | **3 Kontrol** | 4 LPR | 5 Resultat af kontrol

Kontrollør initialer

Kontrol-timer brugt (ttmm)

Dato for 1. kontrol

AC-timer brugt (ttmm)

Dato for 2. kontrol

Klar til admin.

Prøve indsendt

Interne bemærkninger fra kontrollør til Planter

OBS: Dato for 2. kontrol udfyldes kun hvis der foretages to kontroller.

Er der udtaget prøver:

Når 1. kontrol er afsluttet og der ikke skal laves 2. kontrol, husk da at sætte flueben i "Klar til admin" under fane 3.

Der sættes der i fane 3 flueben i "Prøve indsendt", og der oprettes et LPR .

Det gøres ved at udfyldes fane 4 med prøvenummer mm og Ctrl S for at hente / gemme fremkomne data som er tastet andet sted i KSK-skemaet. Tjek at det er de aktuelle skadegørere der skal testet for er på linjen og fjern de resterende.(ved at dobbeltklikke på feltet eller ved brug af "blyanterne" i menulinjen).

Luk skema og vælg Åben og dernæst: dan og send til LPR. Derefter er der oprettet en LPR linje som kan ses på "forsiden" under virksomheden.

Opgavekode	Kontrolopgave	Planår			
3322_23	Avlskontrol af frøafgrøder	2023			
Skematype	Version	Skemanr.	Modtagetnr.	Versionsnr.	
KSK	1	KSK-000012-3322_23	1	3	

1 Stamdata | 2 Firmaets anmeldelse | 3 Kontrol | **4 LPR** | 5 Resultat af kontrol

LPR	Prøvenr.(ÅÅ-xxxxxx)	Udtagningsdato	Slægt/art	Materiale type	Symptomer/Forløb/Andre bemærkninger	Kategori og gener	Formodet skadegørere, fritest	Udlægspartiets referencenummer og/eller mærke
	05K11155	06-06-2023	Allium schoenoprasum (purleg planter	områder m. lav vækst, visne fra rod, måske tarl	Variety SL710K	Ciborinia allii, Ditylenchus dipsaci,	GRAIN / Crop 23100990	

Kontrollørerne skal udfylde 6 felter på linjen:

Feltet *Formodet skadegørere, fritekst* får kopieret fra feltet *Sygdomme omfattet af avlskontrollen* på faneblad 2. Her skal kontrollørerne ind og tilrette (fjerne) det data som ikke er relevant for laboratoriet. Dette gøres nemmest ved at klikke på blyanten til venstre oppe i menuen, eller dobbelt klikke med musen på det felt man ønsker med data. Så åbnes feltet op i en større boks og kan tilrettes:

The screenshot shows the software's menu bar with the following items: Funktion, Rediger, Udveksling, Kontrol, Virksomhed, Distrikt, Værdiliste, Opsætning, System, Vindue, Hjælp. Below the menu bar is a toolbar with various icons, including a red circle highlighting a pencil icon. The main window shows a list of LPR records. One record is selected, and a pop-up window titled 'Formodet skadegørere, fritekst' is open, showing a text area with the following text: 'TEST: Bacterium: Curtobacterium flaccumfaciens pv. betae (syn. Corynebacterium betae), Pseudomonas syringae pv. aptata, Cladosporium variable, Peronospora farinosa, Pleospora betae (syn. phoma betae), Peronospora farinosa f.sp. betae (syn. Peronospora schachtii), Tomato black ring virus. TEST'. The pop-up window has 'Søg', 'Ok', and 'Annuller' buttons.

Så gemmes skemaet og forlades med status *ÅBEN*. For at danne og sende LPR til LIMS, så skal man stå på det KSK som man lige har udfyldt (det gør man automatisk, når man lige har forladt KSK-skemaet). Så klikker på man på knappen *Dan og send LPR*:

The screenshot shows the software's main interface. At the top, there are fields for 'Opgavekode' (3322_21), 'Kontroloppgave' (Avlskontrol af frøafgrøder), and 'Planår' (2021). Below these are fields for 'CVR-nr.', 'Nr.', 'Ekstra-nr.', 'Navn', 'Adresse', 'Postnr.', and 'By'. The 'Opret og send LPR' button is highlighted in red. Below the form is a table titled 'Oprette skema' with columns: Off line, Skemavn., Skematype, Version, Oprettet dato, Status, Udtræksårsag, Sagsnr., Tilstand, Afgørelseskode, Overtrædelseskategori, and Svarfrist. The table contains several rows, with the row for 'KSK-000004-3322_21' highlighted in blue. Below the table is a 'Bemærkninger' field with the text 'A12120'. At the bottom, there is a 'Registreret skema' section with a table of registered schemas and buttons for 'Opret ny version', 'Opret registreret skema', 'Fortryd registreret skema', 'Opret kopi af skema', 'Upload dokument til WZ', 'Dan og send LPR', and 'Vælg brevskabelon'.

Så dannes et LPR og status bliver automatisk sat til UDB (som betyder at næste gang VAKS opdaterer, så sendes LPR til LIMS. Når Lims har modtaget data ændres status til Lab.

Off line	Skemanr.	Skematype	Version	Oprettet dato	Status	Udtræksårsag	Sagsnr.	Tilstand	Afgørelseskode	Overtrædelseskategori	Svarfrist
	LPR-000003-3322_21	LPR	1	18-05-2021	UDB	Kontrol	21-3211/K-000002	ÅBEN			31-12-2021

Hvis man går ind på KSK igen kan man i feltet ”LPR dannet d.”, se datoen for hvornår LPR er dannet:

1 Stamdata	2 Firmaets anmeldelse	3 Kontrol	4 LPR	5 Resultat af kontrol																														
<table border="1"> <thead> <tr> <th>LPR</th> <th>Prøvenr. (ÅÅ-xxxxxx)</th> <th>Udtagningsdato</th> <th>Slægt/art</th> <th>Sort</th> <th>Materiale type</th> <th>Symptomer/Forløb/Andre bemærkninger</th> <th>Formodet skadegærene, fritekst</th> <th>Avlskontrolnr</th> <th>Avlernavn</th> <th>Avleradresse</th> <th>Avlerpostnr</th> <th>Firma</th> <th>Postby</th> <th>Kontroll LPR dannet d. (1</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>31-05-2021</td> <td>31-05-2021</td> <td>Spinacia oleracea (spinat)</td> <td>Ultracris</td> <td>Leaves</td> <td>TEST: Brune pletter på det inderste af bla</td> <td>TEST: Bacterium: Curtobacteriu</td> <td>A12120</td> <td>Hans Hans</td> <td>Gårdvej 45</td> <td>3670</td> <td>Vekse</td> <td>PWR</td> <td>18-05-2021</td> </tr> </tbody> </table>					LPR	Prøvenr. (ÅÅ-xxxxxx)	Udtagningsdato	Slægt/art	Sort	Materiale type	Symptomer/Forløb/Andre bemærkninger	Formodet skadegærene, fritekst	Avlskontrolnr	Avlernavn	Avleradresse	Avlerpostnr	Firma	Postby	Kontroll LPR dannet d. (1		31-05-2021	31-05-2021	Spinacia oleracea (spinat)	Ultracris	Leaves	TEST: Brune pletter på det inderste af bla	TEST: Bacterium: Curtobacteriu	A12120	Hans Hans	Gårdvej 45	3670	Vekse	PWR	18-05-2021
LPR	Prøvenr. (ÅÅ-xxxxxx)	Udtagningsdato	Slægt/art	Sort	Materiale type	Symptomer/Forløb/Andre bemærkninger	Formodet skadegærene, fritekst	Avlskontrolnr	Avlernavn	Avleradresse	Avlerpostnr	Firma	Postby	Kontroll LPR dannet d. (1																				
	31-05-2021	31-05-2021	Spinacia oleracea (spinat)	Ultracris	Leaves	TEST: Brune pletter på det inderste af bla	TEST: Bacterium: Curtobacteriu	A12120	Hans Hans	Gårdvej 45	3670	Vekse	PWR	18-05-2021																				

Er der ikke udtaget prøver udfyldes fane 5 med GODKENDT.

Når 1. kontrol er afsluttet og der ikke skal laves 2. kontrol, husk da også at sætte flueben i ”Klar til admin” under fane 3.

Sagen afsluttes i VAKS hvis den kan godkendes (altså hvis der ikke er indsendt prøver) og status sættes som FSO.

4.4 Registrering af indsendte prøver i Vaks

Laboratorieprøvekvisitioner oprettes altid af kontrolløren, når der udtages prøver. De oprettes ikke centralt i forbindelse med oprettelse af virksomheden.

Ved indsendelse af prøver mærkes prøven med en label med prøvenummer fra din rulle. Identisk prøvenummer sættes i VAKS i LPR. HUSK også at indsætte avlskontrolnummer og markere i feltet ”Prøve indsendt”. Dette er vigtigt da det er den eneste måde Team Plantetilsyn kan se om der er indsendt prøve til undersøgelse eller ej, og uden avlskontrolnummeret kan man ikke se sammenhængen. Efter dette sættes status som **åben**.

5. Laborieprøven

Når plantepróven er undersøgt i laboratoriet sendes resultatet fra laboratoriet til hhv. lokalafdelingen, til avlskontrol-froe@lbst.dk, og til rekvirenten som analysebevis. Når Team Plantetilsyn har modtaget analysebeviserne testes udfaldet af prøven i Vaks og ved afslutningen dannes avlskontrolrapport til rekvirenten. Analyseresultatet indlæses fra Lims til Vaks automatisk.

Team Plantetilsyn holder jævnligt kontakt med frøfirmaerne hvis der er spørgsmål til resultater fra kontrollen.

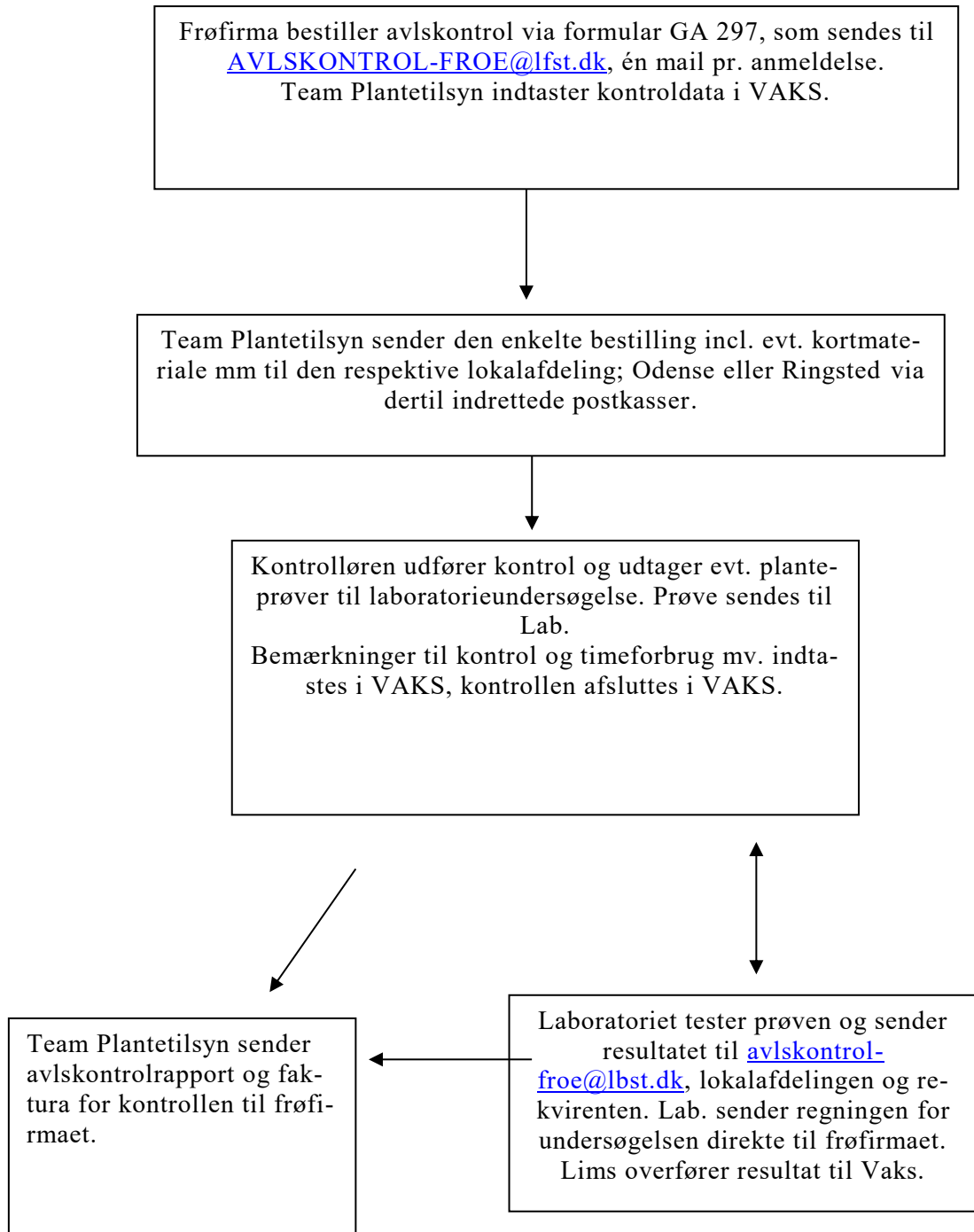
Laboratoriet fakturerer firmaet for laborieanalysen.

6. M-tids registrering

I m-tid registreres den forbrugte tid for de enkelte dage under 53322 jf. Tidsregistreringsvejledningen.

7. Instruksens ikrafttrædelse og ajourføring

Denne instruks træder i kraft maj 2024, hermed ophæves tidligere instrukser på området. Der er markeret med en streg der hvor der er fortaget ændringer i instruks, ingen større indholdsmæssige ændringer er udført bortset fra der skal sættes flueben når opgaven er afsluttet.

Tillæg A: Oversigt over sagsgangen ved avlskontrol af frøarealer

Tillæg B: GA 297. Plantesundhedskontrol af frømarker med henblik på eksport

Formularen findes på Landbrugsstyrelsens hjemmeside under Virksomheder » Import og eksport » Eksport ud af EU » Eksport af frø » Frømarker

[Formular til plantesundhedskontrol af frømarker](#)

Planter & biosikkerhed Landbrugsstyrelsen Augustenborg Slot 3 6440 Augustenborg Att.: Team Plantebeskyttelse		Tlf.: 33 95 80 00 E-mail: avlskontrol-frø@lbst.dk		 Plantesundhedskontrol af frømarker med henblik på eksport		Avlskontrolnummer: (udfyldes af virksomheden) A <input type="text"/>
Firmaets anmeldelse	Firmanavn og adresse:		Arealets beliggenhed: koordinater, vejnavn og postnummer: (Skitse skal vedlægges)			
	Avlervnavn og telefonnummer:		Arealets størrelse:		Udlægspartiets referencenummer og/eller mærke:	
	Plantear (botanisk):		Sort, kategori og generation:		Tidligste høsttidspunkt (i dato):	
	Angivelse af bestemte skadegørere avlskontrollen skal omfatte: (videnskabelige artsnævne og virusnævne på engelsk)					
	Bacterium:					
	Fungus:					
	Insects:					
	Nematode:					
	Virus:					
	Weed:					
	Other:					
	Latent:					
	Not known to occur in Denmark:					
	Dato:	Firmaets kontaktperson og telefonnummer:				
Landbrugsstyrelsens bedømmelse af avlen	Dette felt må kun anvendes af Landbrugsstyrelsen ☐					

GA 297 (02-2023) 19-2010-000001

Denne attest må kun gengives i uddrag med Landbrugsstyrelsens skriftlige tilladelse.

Tillæg D: Sagsbehandling i Team Plantetilsyn.

1. 'Team Plantetilsyn' anmoder firmaer om bestillinger ved brev ultimo marts. Firmaerne får tildelt Axxxx numre fra LBST.
2. Modtagne bestillinger med nummering (A21xxx), og testes i VAKS. Kopi af bestillingen gemmes.
3. Bestillinger incl. Evt. kort sendes til lokalafdelingerne senest medio maj.
4. 'Team Plantetilsyn' påser i perioden juni - september, at rapporter og tastning i VAKS håndteres rettidigt af kontrollørerne.
5. Efter udført kontrol afslutter kontrollørerne opgaven i VAKS.
6. 'Team Plantetilsyn' udsteder avlskontrolrapporter løbende til de enkelte firmaer, når firmaets analysesvar eller godkendelse foreligger. Fakturering sker snarest herefter. Informationer om kontrollen gemmes i VAKS. I meddelelsen til firmaet skal det anføres, hvis der har været udtaget prøver til undersøgelse, og undersøgelsesmetoden skal anføres. Informationer til frøfirmaet, som ikke direkte vedrører avlskontrollen eller de skadegørere, som der er rekvireret undersøgelse for, gives ikke i avlskontrolmeddelelsen.
7. 'Team Plantetilsyn' fakturerer frøfirmaerne for kontrollen (grundgebyr og kontrollørens timeforbrug), mens laboratoriet fakturerer for laboratorieanalyser.

Instruks for laboratoriets analyse og fakturering af prøver:

- Prøven vurderes indledende visuelt af en erfaren laboratiemedarbejder, således at der kun iværksættes analyse af prøven, hvis symptomerne på planten svarer til det mulige skadegørerbillede fra en af de af skadegørere, som frøfirmaet har bestilt kontrol for eller evt. karantæneskadegørere.
- Laboratoriet fakturerer for analyser og forbrug af tid i laboratoriet.
- Der skal ikke faktureres for analyser for EU-karantæneskadegørere, idet det betragtes som en del af den danske overvågningsindsats.

'Team Plantetilsyn' følger op med information til kontrollører hvis der gentagne gange indsender prøver med symptomer, der ikke hænger sammen med de skadegørere, som der er bestilt inspektion for. Ligeledes skal der informeres til alle involverede kontrollører, hvis der inden for en sæson indsendes prøver med samme atypiske symptomer, der efter en vurdering i laboratoriet viser sig at være forårsaget af abiotiske faktorer, som for eksempel vejrlig.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen
Augustenborg Slot 3
6440 Augustenborg

ISBN (web) **978-87-7120-972-3**

Tlf.: 33 95 80 00

E-mail: [planterogbiosikker-
hed@lbt.dk](mailto:planterogbiosikkerhed@lbt.dk)
<http://www.lbt.dk>